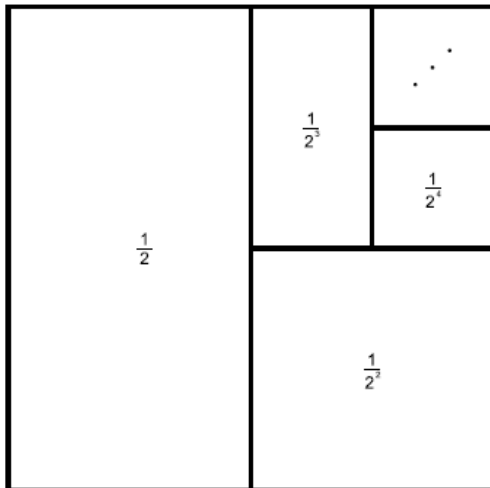

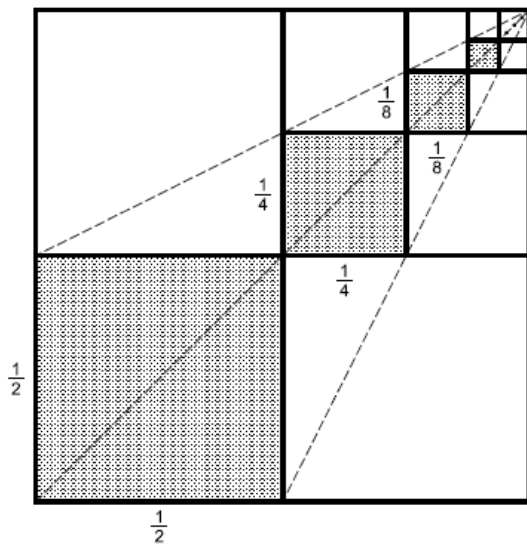
Příklad 1

Na obrázcích 1a až 1d jsou naryšovány čtverce s jednotkovou stranou, který je úsečkami rovnoběžnými se stranami rozdělen na menší čtverce, obdélníky nebo útvary složené ze čtverců s vyznačenými obsahy nebo rozměry. Jednotlivé obrázky demonstrují rovnosti.

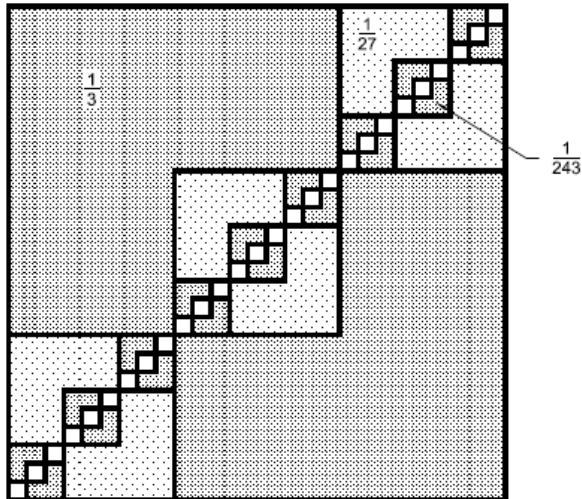
$$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots + \frac{1}{2^n} + \dots = 1$$

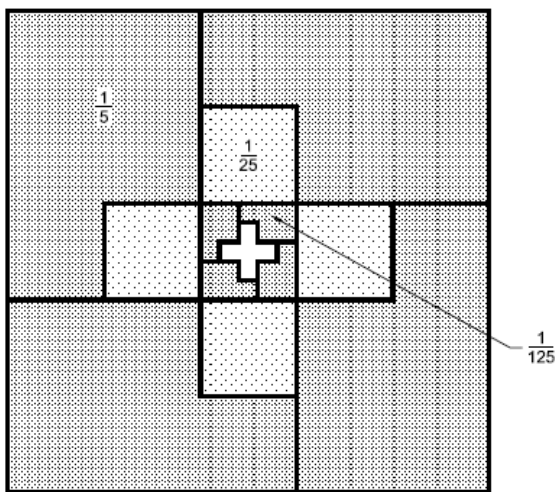
$$3. \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{16} + \frac{1}{64} + \dots + \frac{1}{4^n} + \dots \right) = 1 \quad \text{neboli} \quad \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4^k} = \frac{1}{3}$$

$$2. \left(\frac{1}{3} + 3 \cdot \frac{1}{27} + 9 \cdot \frac{1}{243} + \dots \right) = 1 \quad \text{neboli} \quad \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{3^k} = \frac{1}{2}$$

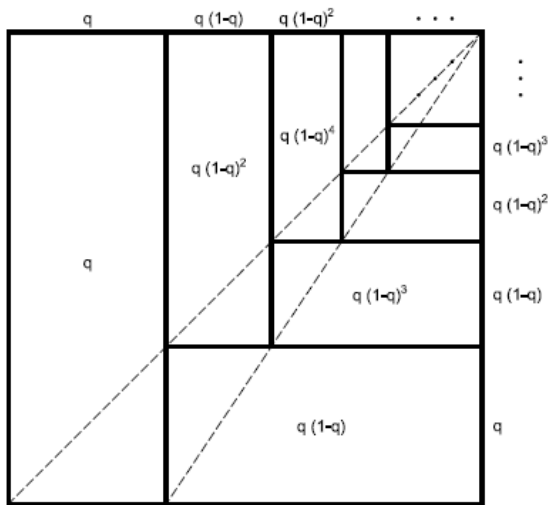
$$4 \cdot \left(\frac{1}{5} + \frac{1}{25} + \frac{1}{125} + \dots \right) = 1 \text{ neboli } \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{5^k} = \frac{1}{4}$$

V dalších příkladech předpokládáme, že $0 < q < 1$

Příklad 2 je zobecněním příkladu 1 (obr. 1), ilustruje vztah

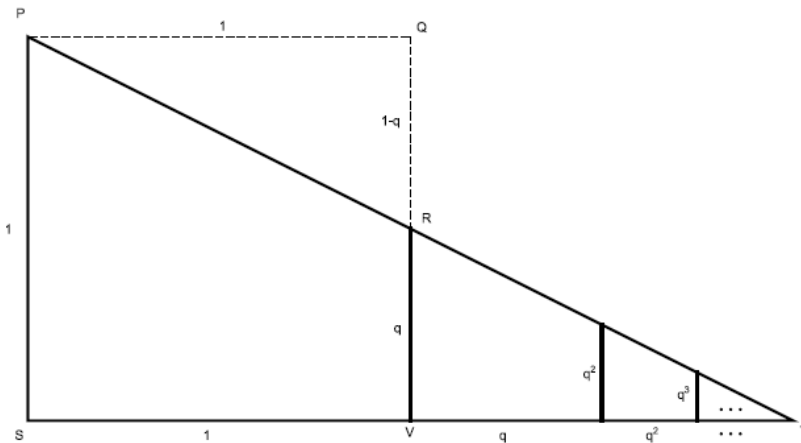
$$q + q(1-q) + q(1-q)^2 + \dots + q(1-q)^n + \dots = 1$$

Příklad 3

Jelikož $\Delta TSP \sim \Delta PQR$ (uu), platí $|TS| = |PS| \cdot \frac{|PQ|}{|RQ|}$ neboli

$$1 + q + q^2 + q^3 + \dots = \frac{1}{1-q}$$

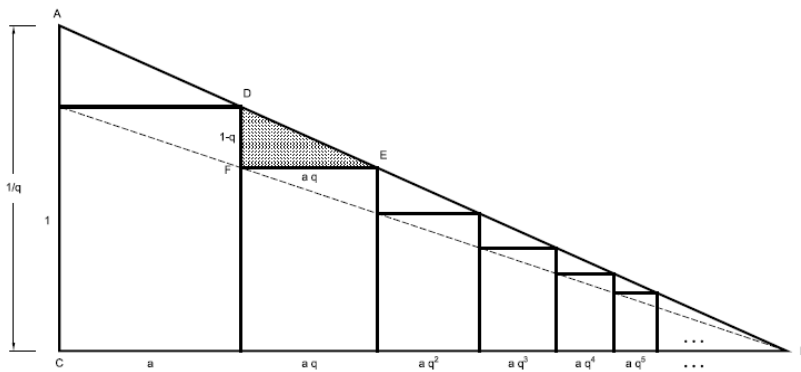

Příklad 4

Pro trojúhelníky ABC a DEF platí $\triangle ABC \sim \triangle DEF$ (uu), z toho plyne, že

$$\frac{|BC|}{|AC|} = \frac{|EF|}{|DF|} \quad \text{neboli} \quad \frac{s}{1} = \frac{aq}{1-q}, \quad \text{takže}$$
$$\frac{s}{q} = \frac{aq}{1-q}$$

$$s = \sum_{n=0}^{\infty} aq^n = \frac{a}{1-q}$$

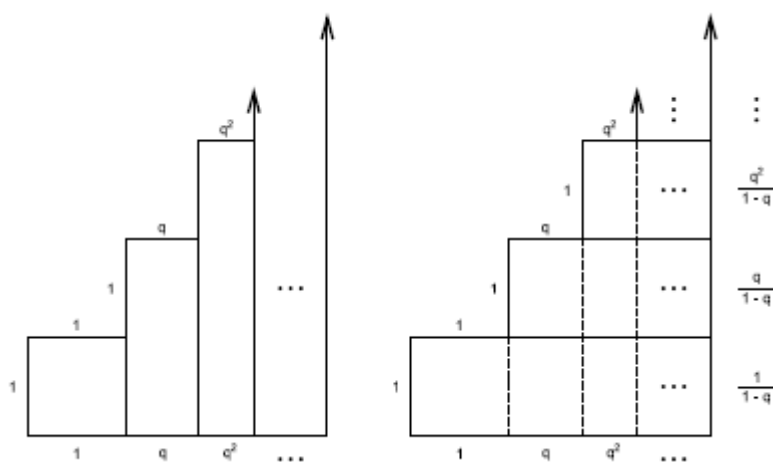
Další dva příklady se týkají hypergeometrické řady.

Příklad 5

$$1 + 2q + 3q^2 + 4q^3 + \dots + kq^{k-1} + \dots = \frac{1}{(1-q)^2} \quad (1)$$

Obr. 5 naznačuje, že hypergeometrickou řadu lze sčítat jako nekonečnou řadu konvergentních geometrických řad (tzv. Gabrielova schodiště), obrázek ukazuje dva způsoby sčítání. Podle schématu:

$$\sum_{k=1}^{\infty} kq^{k-1} = \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{i=k}^{\infty} q^{i-1} = \frac{1}{(1-q)^2}$$

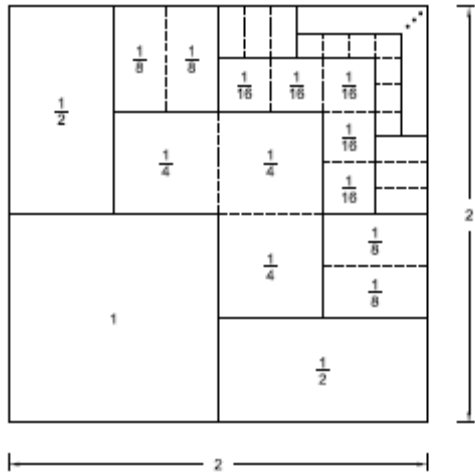

Součet řady v (1) dostaneme také jinak. Všimněte si, že řadu ze vztahu (1) vlevo dostaneme derivováním řady $\sum_{k=1}^{\infty} q^k$ člen po členu a že $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{d}{dq} q^k = \frac{d}{dq} \sum_{k=1}^{\infty} q^k$.

Příklad 6

Je názornou specializací (1) pro $q = \frac{1}{2}$.

$$1 + 2 \cdot \frac{1}{2} + 3 \cdot \frac{1}{4} + 4 \cdot \frac{1}{8} + \dots + k \cdot \frac{1}{2^{k-1}} + \dots = 4$$

Situaci na obr. 6 lze opět zobecnit pro $0 < q < 1$ podobně jako příklad 2 zobecňuje obr.1a.